

Sygn. akt I C 479/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2018 roku

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział I Cywilny

w składzie: Przewodniczący SSR Bartłomiej Rajca

Protokolant: Mirosława Mękarska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 06 listopada 2018 roku w Ś.

sprawy z powództwa A. K.

przeciwko (...) SA z/s w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) SA z/s w W. na rzecz powódki A. K. kwotę 9.602,50 zł (dziewięć tysięcy sześćset dwa złote 50/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 22.11.2016 r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 2.303 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 11 lutego 2017r. do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu – Wydział Gospodarczy powódka A. K., prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą A. D. w D., gm. M. żądała zapłaty od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 9.702,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 22 listopada 2016r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w dniu 6 sierpnia 2016r. doszło do kolizji drogowej w wyniku, którego uszkodzony został pojazd marki A. (...) o nr rej. (...) stanowiący własność poszkodowanej B. B.. Poszkodowana udzieliła pełnomocnictwa S. B. (1) do podejmowania wszelkich czynności związanych z likwidacją szkody. Przedmiotowa szkoda likwidowana była przez Towarzystwo (...) S.A. w ramach bezpośredniej likwidacji szkody w imieniu towarzystwa sprawcy szkody. Pierwsze oględziny odbyły się w dniu 12 sierpnia 2016r. W dniu 17 sierpnia 2016r. poszkodowana oddała uszkodzony pojazd do naprawy, a w dniu 18 sierpnia 2016r. do serwisu naprawczego została doręczona kalkulacja naprawy sporządzona przez podmiot likwidujący szkodę, tego samego dnia zgłoszono konieczność wykonania dodatkowych oględzin; kosztorys po dodatkowych oględzinach został odebrany w dniu 29 sierpnia 2016r. W dniu 31 sierpnia 2016r. zgłoszono konieczność dokonania kolejnych oględzin, które odbyły się w dniu 2 września 2016r. Ostateczny kosztorys naprawy został przekazany do warsztatu naprawczego w dniu 9 września 2016r. W dniach 29.08.2016 r. oraz 09.09.2016 r. dokonano zamówienia części zamiennych, które odebrano w dniach 31.08.2016 r. oraz 13.09.2016 r. W dniu 1 września 2016r. rozpoczęła się naprawa blacharska uszkodzonego pojazdu, bezpośrednio po niej, tj. w dniu 20 września 2016r. rozpoczęła się naprawa lakiernicza, która ostatecznie zakończyła się w dniu 29 września 2016r. Naprawa została zakończona w dniu 30 września 2016r. i w tym dniu pojazd został przekazany poszkodowanej.

W związku z likwidacją szkody poszkodowana zawarła w dniu 6 sierpnia 2016r. zawarła z powódką umowę najmu pojazdu zastępczego marki F. (...). Strony ustaliły stawkę za dobę najmu pojazdu zastępczego na kwotę 307,50 zł

brutto oraz wynagrodzenie za odbiór pojazdu zastępczego z miejsca wskazanego przez poszkodowanego w wysokości 100 zł. Najem trwał do dnia 30 września 2016r. W dniu 10 października 2016r. powódka wystawiła poszkodowanej fakturę VAT nr (...) za najem pojazdu zastępczego na kwotę 17.012,50 zł brutto. Na powyższą kwotę składało się: 16.912,50 zł brutto tytułem najmu pojazdu (55 dni według stawki 307,50 zł brutto za dobę najmu (250 zł netto)) oraz 100 zł tytułem kosztu odbioru samochodu od poszkodowanego. Powódka wezwała stronę pozwaną do zapłaty kwoty 17.012,50 zł wynikającą z ww. faktury, strona pozwana decyzją z dnia 21 listopada 2016r. uznała za zasadny okres 43 dni najmu oraz przyjęła stawkę za dobę najmu pojazdu zastępczego w wysokości 170 zł brutto. Strona pozwana wypłaciła odszkodowanie w łącznej kwocie 7.310 zł brutto. W dniu 10 października 2016r. powódka zawarła z poszkodowaną umowę cesji wierzytelności wynikających ze szkody komunikacyjnej zaistniałej w dniu 6 sierpnia 2016r.

Powódka zarzuciła, że strona pozwana nie zadała sobie trudu wykazania zasadności swojego stanowiska, pozostawiając swoje twierdzenia gołosłownymi. Dodatkowo całkowicie niesłusznie uzależniono okres odszkodowania za najem pojazdu zastępczego od tzw. technologicznego czasu naprawy pojazdu, którego zresztą strona pozwana nie starała się w ogóle poszkodowanej udokumentować. Ponadto strona pozwana nie uwzględniła w swojej decyzji odszkodowawczej czasu koniecznego na podjęcie przez siebie ostatecznej decyzji odszkodowawczej, limitując okres odszkodowania za samochód zastępczy jedynie do czasu technologicznej naprawy pojazdu. Nie został uwzględniony przez stronę pozwaną fakt, iż aby w ogóle można przystąpić do naprawy samochodu, to należy mieć do tego odpowiednie części, które trzeba zamówić, a okres zamówienia i oczekiwania na części zamiennie musi być uwzględniany jako zasadny okres najmu pojazdu zastępczego. Poszkodowanej przysługuje zatem zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres od dnia uszkodzenia pojazdu do dnia jego naprawy (do dnia, w którym poszkodowany mógł odebrać pojazd, a pojazd był już sprawny). Mając powyższe na uwadze, powódka wskazywała, że dokonany przez poszkodowaną najem w okresie od 06.08.2016 r. do 30.09.2016 r. należało uznać za e pełni uzasadniony.

Nadto powódka podniosła, że strona pozwana obniżyła należne odszkodowanie, wypłacone powódce także poprzez przyjęcie niższej stawki najmu, niż ta która rzeczywiście stanowiła szkodę. W ocenie powódki stanowisko pozwanej w tym zakresie było błędne. Samochód marki F. (...) zalicza się do pojazdów segmentu D. Wypożyczalnie pojazdów z terenu W. i okolic stosują stawki za wynajem pojazdów z segmentu D w podobnej lub wyższej wysokości niż powódka. Strona pozwana dokonując redukcji stawki najmu pojazdu zastępczego u powódki powoływała się na cenniki innych wypożyczalni samochodów działających na terenie W., jednakże strona pozwana nie wzięła pod uwagę faktu, iż te wypożyczalnie doliczają do ceny wynajmu inne koszty i opłaty, które powodują, że rzeczywista stawka wynajmu jest dużo wyższa niż twierdziła strona pozwana. Powódka nie żądała od poszkodowanej żadnych zabezpieczeń takich jak np. karta kredytowa, ani nie stosowała wobec poszkodowanej ograniczeń związanych z dziennym limitem kilometrów, co jest stosowane przez inne wypożyczalnie. Ponadto powódka nie zawierała z poszkodowaną umowy najmu na czas oznaczony, przez co pozostawała w niepewności co do czasu trwania najmu, a co za tym idzie nie mogła planować dalszego wypożyczenia wynajętego samochodu innej osobie. Z tego względu stawki za najem za czas z góry określony są niższe niż w przypadku wynajmu na czas nieoznaczony z góry. Ponadto poszkodowany, zgodnie z art. 826 § 1 Kc, ma obowiązek podejmowania działań zmniejszających rozmiar szkody, jednak nie oznacza to nałożenia na poszkodowanego obowiązku dokonywania poszukiwań podmiotu, który oferuje najem samochodów zastępczych po najniższych, czy nawet średnich cenach; wystarczy, aby stawki najmu samochodu zastępczego u wybranego przez poszkodowanego wynajmującego nie odbiegały rażąco od stawek rynkowych, co wcale nie oznacza że średnich.

Nadto powódka zakwestionowała obniżenie należnego odszkodowania, wypłaconego powódce o koszty związane z odbiorem pojazdu zastępczego, które poszkodowana poniosła w związku z tym w wysokości 100 zł, podnosząc że te koszty były zasadne, gdyż w innej sytuacji poszkodowany musiałby skorzystać z usług np. taksówki do odebrania pojazdu zastępczego. Usługa podstawienia i odbioru pojazdu oferowana przez powoda była bardzo dogodna dla poszkodowanego, który w przeciwnym wypadku musiałby we własnym zakresie zorganizować dojazd do siedziby powódki celem odebrania pojazdu zastępczego.

Postanowieniem z dnia 07.12.2017 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej – Sąd Gospodarczy stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania tut. Sądowi.

W dniu 16 lutego 2018r. w sprawie I Nc 242/18 tut. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, uwzględniający w całości żądanie pozwu i nakazujący ponadto zapłatę na rzecz powódki kosztów procesu w kwocie 1.703 zł.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty strona pozwana zażądała oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu strona pozwana potwierdziła, że co do zasady ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą ze zdarzenia komunikacyjnego z dnia 6 sierpnia 2016r., jako że sprawca zdarzenia miał zawartą umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych Strona pozwana potwierdziła również, że w jej imieniu likwidację szkody przeprowadziło Towarzystwo (...) S.A, którego wynikiem była ww. decyzja ww. ubezpieczyciela z dnia 21.11.2016r. Strona pozwana wskazała, że sporna w niniejszej sprawie jest wysokość dalszego odszkodowania w kwocie 9.702,5 zł. Spór ten wynika z zastosowanej przez powódkę stawki za dobę najmu pojazdu zastępczego ustalana przez powódkę na kwotę 307,5 zł brutto oraz okres pojazdu zastępczego przekraczający 43 dni, uznany przez stronę pozwaną. Strona pozwana wskazała, że w jej ocenie powództwo jest niezasadne i winno ulec oddaleniu. Strona pozwana wskazała, że średnia cena za najem pojazdu w firmach oferujących takie usługi na terenie Ś. w klasie uszkodzonego pojazdu wynosi 170 zł brutto. Tym samym zasadne było w ocenie strony pozwanej zweryfikowanie stawki najmu pojazdu do wskazanej kwoty. Strona pozwana zakwestionowała również okres najmu pojazdu zastępczego, uznając w świetle zgromadzonego w toku postępowania likwidacyjnego materiału jedynie 43 dni tego najmu za zasadne. W ocenie strony pozwanej za uzasadniony okres najmu można uznać okres ustalenia pełnego rozmiaru szkody, tj. 33 dni oraz okres naprawy, tj. 10 dni. Strona pozwana zakwestionowała również koszt odbioru pojazdu zastępczego, wskazując, że nie ma w tym przypadku normalnego związku przyczynowego z zaistniałym zdarzeniem. Ponadto strona pozwana zakwestionowała żądanie odsetkowe zgłoszone przez powódkę w pozwie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 6 sierpnia 2016r. doszło do kolizji drogowej w wyniku, której został uszkodzony pojazd marki A. (...) o nr rej. (...) będący własnością B. B., zamieszkałej przy ul. (...) w D.. Sprawca zdarzenia był objęty ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u strony pozwanej. Szkada została zgłoszona stronie pozwanej w dniu 8 sierpnia 2016r.

Bezsporne , ponadto akta szkody (...) -01 – k.65.

Poszkodowana B. B. udzieliła pełnomocnictwa S. B. (1) do, m.in. do zawarcia w jej imieniu umowy najmu pojazdu zastępczego z powódką, w wyniku ww. szkody komunikacyjnej, oraz umowy przelewu wierzytelności z formą powódki, wynikającej z umowy najmu pojazdu zastępczego u powódki, jako czynności związanych z likwidacją szkody w uszkodzonym pojeździe w wyniku ww. zdarzenia.

Dowód: pełnomocnictwo – k. 20.

W dniu 6 sierpnia 2016r. S. B. (1) w imieniu poszkodowanej zawarł z powódką, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą (...) przy ul. (...) w D., umowę najmu pojazdu zastępczego. Przedmiotem umowy by pojazd marki F. (...), stawkę za dobę najmu pojazdu strony ustaliły na kwotę 250 zł netto. Pojazd został wydany w dniu 6 sierpnia 2016r. we W., natomiast zwrot pojazdu nastąpił w dniu 30 sierpnia 2016r. w D..

Dowód: wydruk z (...) dot. powódki – k.10

umowa najmu pojazdu zastępczego nr (...) – k. 13-14;

cennik wynajmu samochodu – k. 15;

protokół zdawczo odbiorczy – k. 17.

W dniu 10 października 2016r. powódka A. K. prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...) wystawiła fakturę za wynajem pojazdu zastępczego na kwotę 16.912,50 zł brutto tytułem najmu pojazdu (55 dni według stawki 307,50 zł brutto za dobę najmu (250 zł netto)) oraz 100 zł brutto tytułem odbioru samochodu od poszkodowanej. Łącznie faktura została wystawiona na kwotę 17.012,50 zł brutto.

Dowód: faktura z dnia 10 października 2016r. nr. (...) –k. 18

Pojazd został przyjęty do warsztatu K. Autoserwis Ł. K. w M. w dniu 17 sierpnia 2016r. W toku postępowania likwidacyjnego wykonano pierwsze oględziny uszkodzonego pojazdu przez rzeczoznawcę ubezpieczyciela w dniach 12 sierpnia 2016r., po których w dniu 18.08.2016 r. dostarczono do serwisu kalkulację sporządzoną przez ubezpieczyciela, po czym zgłoszono konieczność dodatkowych oględzin pojazdu, które odbyły się w dniu 18 sierpnia 2016r., po których nastąpiło w dniu 29 sierpnia 2016 r. dostarczenie kosztorysu oraz zgłoszono w dniu 31 sierpnia 2016 r. konieczność kolejnych oględzin pojazdu, które odbyły się w dniu 02 września 2016r. Otrzymanie ostatecznego kosztorysu nastąpiło w dniu 09 września 2016 r. Części zamiennie zamówione zostały w dniach 29 sierpnia 2016r. i 9 września 2016r. (słupek). Otrzymanie części zamiennych nastąpiło w dniu 31 sierpnia 2016 r. i 13 września 2016 r. (słupek). Rozpoczęcie naprawy blacharskiej nastąpiło w dniu 1 września 2016 r. , a ponowne jej rozpoczęcie nastąpiło w dniu 14 września 2016 r. Zakończenie naprawy blacharskiej nastąpiło w dniu 19.09.2016 r. Rozpoczęcie naprawy lakierniczej nastąpiło w dniu 20 września 2016 r., a jej zakończenie nastąpiło w dniu 29 września 2016 r. Naprawa pojazdu zakończyła się w dniu 30 września 2016r. i w tym samym dniu pojazd został poszkodowanej wydany.

Dowód: arkusz naprawy pojazdu – k. 19;

akta szkody (...) -01 – k.65.

W dniu 10 października 2016r. poszkodowana zbyła wierzytelność przysługująca jej wobec strony pozwanej w związku ze szkodą z dnia 6 sierpnia 2016r. z tytułu najmu pojazdu zastępczego na rzecz powódki.

Dowód: umowa cesji wierzytelności z dnia 10 października 2016r. – k. 26.

Powódka wezwała stronę pozwaną do zapłaty kwoty 17.012,50 zł, wynikającej z faktury VAT nr (...), przesyłając w dniu 10.10.2016 r. dokumentację dotyczącą tej szkody. Decyzją z dnia 21 listopada 2016r. (...) SA , działająca w ramach usługi bezpośredniej likwidacji szkody, przyznała poszkodowanej kwotę 7.310 zł tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego, przyjmując 43 dni za zasadny okres najmu pojazdu zastępczego według stawki 170 zł brutto za dobę.

Dowód: potwierdzenie dosłania dokumentów – k.23;

decyzja z dnia 21 listopada 2016r. – k. 24-25.

Stawka najmu za pojazd segmentu E +, do której należy uszkodzony pojazd m-ki A. (...) poszkodowanej w wypożyczalni (...) W. wynosi 500 zł netto za dobę, a stawka najmu za pojazd segmentu D, do której należy wynajęty u powódki przez poszkodowaną pojazd m-ki F. (...) w tej samej wypożyczalni wynosi 250 zł netto za dobę. Stawka najmu za pojazd klasy D w wypożyczalni S..pl wynosi 360zł netto za dobę. Natomiast cena najmu w wypożyczalni gorentalcars.pl wynosiła 99 brutto za dobę, oferta ta jednak była dostępna w K., C. i K., a ponadto zawierała ograniczenia co do dobowego limitu kilometrów oraz przewidywała dodatkowe opłaty m.in. za zniesienie limitu kilometrów, wyjazd zagraniczny, nawigację czy uprawnienie do prowadzenia pojazdu przez innego kierowcę. Stawka za pojazd klasy D w firmie (...) wynosiła 119 zł za okres +21 dni jednak i tu były liczne ograniczenia, w tym: obowiązywał tu limit 300 km na dobę i dopłata za zniesienie dobowego limitu. Stawka za pojazd w klasie D w firmie (...) -car.pl wynosi 109 zł bez opłat dodatkowych. Stawka za pojazd F. (...) w firmie (...) wynosi 165 zł netto za dobę za 16-29 dni lub 3.500 zł za miesiąc,

obowiązują jednak limity kilometrów na dobę z dodatkowymi opłatami za ich przekroczenie, kaucja w postaci blokady środków na karcie kredytowej oraz inne dodatkowe opłaty.

Dowód: - cennik wynajmu aut (...) W. - k. 27-29

cennik firmy (...)pl – k. 32-33.

cennik wynajmu aut (...)– k. 60;

cennik wynajmu P. – k.59

cennik wynajmu (...) – k. 61,

cennik wynajmu (...) – k.62

Do zdarzenia z dnia 06.08.2016 r. doszło w miejscowości K., na trasie z M. do B.. Pojazd poszkodowanej B. B. marki A. (...) prowadził wówczas jej syn, któremu poszkodowana użyczała ww. pojazd dla celów prywatnych, dojeżdżania do pracy czy odwiedzania znajomych. W wypadku został uszkodzony lewy bok pojazdu, tj. błotnik lewy przedni, drzwi przednie i tylne lewe i tylni błotnik po stronie lewej. Syn poszkodowanej zjechał nim do warsztatu po tym wypadku, ale odstawały mu drzwi i trudno było nim jeździć. Poszkodowana skorzystała z usług firmy powódki, bo mieszka razem z synem w tej samej wiosce, w której powódka prowadzi swoją działalność. Uszkodzony pojazd poszkodowanej był naprawiany w firmie (...). Samochód tam został przewieziony na lawecie. Naprawa pojazdu trwała ponad 2 miesiące, bo trzy razy był wzywany rzeczoznawca ubezpieczyciela sprawcy, bo pierwsze oględziny były na pojedzie nierozebrany, drugie na rozebrany, a trzecie odbyły się, bo wcześniej rzeczoznawca nie ujął pewnych elementów w kosztorysie. Potem naprawa były wykonywana w warsztacie na bieżąco. Przed wynajęciem pojazdu zastępczego od powódki syn poszkodowanej był poinformowany o cenie pojazdu zastępczego. Rozliczenie najmu miało nastąpić kompleksowo tzn. wszystkim miała się zająć firma powódki. Gdy syn poszkodowanej odebrał samochód po naprawie, to zdał samochód zastępczy do firmy powódki. Ubezpieczyciel sprawcy wypadku nie przedstawiał oferty wynajęcia pojazdu zastępczego, nie kontaktował się w tej sprawie z poszkodowaną lub jej synem. Gdy syn poszkodowanej zgłaszał szkodę, to mówił, że ma już wynajęty pojazd zastępczy i żadnej informacji dotyczącej wynajęcia pojazdu zastępczego od ubezpieczyciela wówczas nie było.

Dowód: -zeznania świadka S. B. (1) - k. 99-100.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się prawie w całości zasadne.

Dokonując ustaleń stanu faktycznego Sąd na podstawie art. 278 Kpc stosowanego a contrario pominął wnioskowany przez stronę pozwaną dowód z opinii biegłego, bowiem do ustalenia faktów istotnych dla sprawy nie były konieczne wiadomości specjalne, gdyż wysokość stawek za najem pojazdów zastępczych określonej klasy może być ustalona bezpośrednio przez Sąd, na podstawie cenników wynajmu takich pojazdów, przedłożonych przez strony jako materiał dowodowy, których wiarygodności strony zresztą nie kwestionowały.

Zgodnie z art. 822 § 1 Kc przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zgodnie z § 2 i 3 w/w przepisu umowa ubezpieczenia, jeśli strony nie umówiły się inaczej, obejmuje szkody, o jakich mowa wyżej, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia, a uprawniony

do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela. Odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej regulują również przepisy szczególne. Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2003 r., Nr 124, poz. 1152 ze zm.) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierującym pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub utrata, zniszczenie albo uszkodzenie mienia. Nadto zgodnie z art. 361 § 1 i 2 Kc i art. 363 § 1 Kc zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła; w powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje m.in. straty, które poszkodowany poniósł, przy czym naprawienie szkody powinno nastąpić według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej.

W orzecznictwie sądowym ugruntowane jest, niekwestionowane zresztą przez stronę pozwaną w niniejszej sprawie, stanowisko, zgodnie, z którym za normalne następstwo zniszczenia pojazdu należy uznać konieczność czasowego wynajęcia pojazdu zastępczego w okresie, gdy szkoda nie została jeszcze naprawiona (tak m.in. wyrok SN z 08.09.2004 r. IV CK 672/03, opubl. w Lex nr 146324). W najnowszym orzecznictwie sądowym wyrażono też wprost jednoznaczny pogląd, iż odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego; nie jest ona uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej (tak uchwała SN z 17.11.2011 r. III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28, LEX nr 1011468, OSP 2013/1/2, Biul.SN 2011/11/5, G.Prawna (...)). Za właściwy okres, za który przysługuje poszkodowanemu zwrot kosztów wynajęcia pojazd zastępczego należy natomiast uznać czas rzeczywistej naprawy z uwzględnieniem elementów procesu likwidacji szkody, co ma swoje uzasadnienie nie tylko w zasadzie pełnego odszkodowania, wynikającej z wyżej cytowanego przepisu art. 361 § 2 Kc, lecz również wynika z zasługującego na aprobatę poglądu wyrażonego w orzecznictwie sądowym, zgodnie, z którym jeżeli uszkodzony pojazd nadaje się do naprawy w postaci wmontowania do niego nowej części zamiennej, to koszty najmu przez poszkodowanego tzw. samochodu zastępczego obejmować mogą tylko okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2004 r., II CK 494/03, LEX nr 145121, Biul.SN 2005/3/11).

Bezsporne jest, iż w wyniku kolizji drogowej z dnia 06.08.2016 r. w majątku poszkodowanej (która jak wynika z ustalonego stanu faktycznego przeniosła następnie na powódkę wszelkie wierzytelności z tego tytułu wobec strony pozwanej) powstała szkoda majątkowa, na którą składał się nie tylko koszt naprawy uszkodzonego pojazdu, ale również najmu pojazdu zastępczego. Skoro poszkodowana została pobawiona możliwości korzystania z własnej rzeczy na dotychczasowych zasadach i nie ponosi winy, a dodatkowo została obciążona, z tytułu korzystania z rzeczy zastępczej, uiszczeniem kosztów związanych z jej wynajęciem, to mogła domagać się ich zwrotu. Tym samym strona pozwana jest zobligowana do zwrotu powódce, jako następcy prawnemu poszkodowanej wydatków koniecznych, potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka transportu w związku z niemożliwością korzystania z niego wskutek uszkodzenia. W przypadku uszkodzenia pojazdu i jego naprawy normalnym następstwem jest, iż osoba poszkodowana korzysta odpłatnie z pojazdu zastępczego przez czas, który w normalnych warunkach byłby potrzebny do naprawy tego pojazdu. Konieczność najmu pojazdu zastępczego stanowi normalne następstwo szkody w rozumieniu art. 361 Kc, za którą odpowiedzialność ponosi strona pozwana. Wobec tego utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia czy istotnego uszkodzenia (tu: uszkodzenia uniemożliwiającego normalne korzystanie z niego) stanowi szkodę majątkową. W piśmiennictwie prawniczym podkreśla się, że normalnym następstwem szkody w rozumieniu art. 361 § 1 Kc jest niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego nie tylko w sytuacji jego zniszczenia, ale również jego uszkodzenia. Jeżeli więc poszkodowany poniósł w związku z tym koszty na wynajem pojazdu zastępczego, które były konieczne, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu (uzasadnienie wyroku SN z 18.03.2003 r., IV CKN 1916, niepubl.). Postulat pełnego odszkodowania przemawia więc za przyjęciem stanowiska o potrzebie zwrotu przez ubezpieczyciela tzw. wydatków koniecznych,

potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka komunikacji w związku z niemożliwością korzystania z niego wskutek zniszczenia (por. orzeczenie SN z 08.09.2004 r., IV CK 672/03). Fakt wynajmowania pojazdu zastępczego m.in. dla codziennego korzystania z niego w sytuacji, gdy uszkodzony pojazd służył poszkodowanej czy też osobie, której powierzyła ona korzystanie z tego samochodu tj. jej synowi S. B. (1), m.in. w takim właśnie celu, należy ocenić jako prawidłowe zachowanie się poszkodowanej. Jeżeli poszkodowana lub osoba, której powierzyła ona ten pojazd, która wskutek czynu niedozwolonego utraciła możliwość korzystania z rzeczy, nie posiadając innego, wolnego i nadającego się do wykorzystania pojazdu mechanicznego, wynajmie pojazd zastępczy o niższej przecież klasie niż samochód uszkodzony, według stawki czynszu najmu obowiązującej na lokalnym rynku i będzie korzystała z przedmiotu najmu w okresie naprawy pojazdu mechanicznego lub w okresie niezbędnym do zakupu innego pojazdu, to koszty poniesione z powyższego tytułu będą mogły być kwalifikowane, jako wydatki celowe i ekonomicznie uzasadnione. Zasada pełnej kompensacji szkody wyrażona w art. 361 § 2 Kc oznacza, że rzeczywistą stratą poszkodowanej są również koszty poniesione w związku z najmem pojazdu zastępczego, których nie musiałaby ona ponieść, gdyby nie zaistniała szkoda wskutek wypadku komunikacyjnego.

Z ustalonego w niniejszej sprawie stanu faktycznego wynika, że strona pozwana przyjęła, co do zasady wobec poszkodowanej swoją odpowiedzialność cywilną, co do tej postaci szkody, jaką są koszty wynajęcia pojazdu zastępczego i wypłaciła powódce jako następcy prawnemu poszkodowanej z tego tytułu określone świadczenie, które należy traktować jako świadczenie odszkodowawcze, kwestionując jednak żądane przez powódkę stawki z tego tytułu oraz długość okresu niezbędnego w okolicznościach niniejszej sprawy najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowaną od powódki. Sporny był, zatem okres, za jaki powódce należał się zwrot kosztów z tytułu najmu pojazdu zastępczego oraz wysokość należności z tytułu ww. najmu.

W ocenie Sądu należy uznać, że wynajem pojazdu zastępczego, wbrew stanowisku strony pozwanej, był uzasadniony w całym wskazanym przez powódkę okresie tj. 55 dni od 06.08.2016 r. do 30.09.2016 r., a stawki najmu pojazdu zastępczego nie odbiegały rażąco od ówczesnych stawek rynkowych, a zatem strona pozwana winna wypłacić odszkodowanie z tytułu wynajmu auta zastępczego za cały ten okres oraz w stawkach rzeczywiście poniesionych przez poszkodowaną, która następnie przeniosła na rzecz powódki wierzytelności z tego tytułu przeciwko stronie pozwanej. Strona pozwana nie dowiodła np., że poszkodowana dysponowała w tym okresie innym pojazdem, którym mogłaby zastąpić uszkodzone auto; należy zatem uznać, że poszkodowana w związku z tym zmuszona była wynajmując auto zastępcze, by osoba, która do tej pory z tego pojazdu korzystała, mogła kontynuować normalne korzystanie z tego środka transportu w życiu codziennym, co czyniła do tej pory. Należy też stwierdzić, że poszkodowana mogła zasadnie korzystać z tego samochodu zastępczego do czasu rzeczywistego zakończenia procesu naprawy uszkodzonego pojazdu. Zgodzić się zatem należy z powódką, że kwestionowanie przez stronę pozwaną długości okresu najmu pojazdu zastępczego o 12 dni oraz stawki wynajmu poniesionej przez poszkodowaną jest bezzasadne. Powódka wykazała w ocenie Sądu, że okres najmu pojazdu zastępczego tj. 55 dni był w całości zasadny, gdyż pokrywał się z rzeczywistym okresem naprawy uszkodzonego pojazdu. Powódka wykazała bowiem zasadność długości okresu naprawy pojazdu poszkodowanej, co wynika z przedstawionego przez powódkę arkusza naprawy pojazdu, a ponadto z zeznań świadka S. B.. Ponadto należy zauważyć, że w toku postępowania likwidacyjnego trzykrotnie dokonywano oględzin pojazdu, a ostateczny kosztorys naprawy został przekazany warsztatowi naprawczemu dopiero w dniu 9 września 2016r. i dopiero wówczas warsztat mógł przystąpić do pełnej naprawy pojazdu i zamówienia wszystkich pozostałych części potrzebnych do dokonania naprawy zgodnie z kosztorysem strony pozwanej. Strona pozwana, na której ciążył obowiązek procesowy w tym zakresie z art. 6 Kc, nie wykazała natomiast, by było inaczej. W ocenie Sądu strona pozwana nie wykazała bowiem, że w procesie naprawy doszło do jakichkolwiek zbędnych i istotnych przestojów, za które ponosiłby odpowiedzialność warsztat powoda lub poszkodowany. Ponadto nie można w kwestii terminu najmu pojazdu zastępczego kierować się wyłącznie tzw. technologicznym czasem naprawy pojazdu w przypadku, gdy pojazd faktycznie przebywał w serwisie naprawczym. Naprawa pojazdu powypadkowego obejmuje m.in. demontaż części uszkodzonych, wymaga oczekiwania na zamówione części zamienne, wiąże się z normalnym czasem pracy warsztatu uwzględniającym przerwy wynikające z regulacji prawa, a nadto z czynnościami czysto technicznymi, przy czym na czynności te poszkodowany realnie nie ma wpływu (tak m.in. SO we Wrocławiu w wyroku z 31.01.2013 r., II Ca 1320/12). Czas oczekiwania m.in. na wykonanie oględzin i sporządzenie kosztorysu, a także

oczekiwanie na części zamienne mogą wchodzić w zakres uzasadnionego okresu naprawy pojazdu. Nie można zatem pozbawiać poszkodowanego prawa do dysponowania sprawnym pojazdem w okresie rzeczywistego pozostawiania uszkodzonego samochodu w serwisie naprawczym. Skoro zatem z ustalonego stanu faktycznego wynika, że okres, kiedy poszkodowana lub osoba, której do tej pory za jej zgodą z tego pojazdu korzystała, nie mogła korzystać z tego uszkodzonego pojazdu, wynosił 55 dni, to strona pozwana jest zobowiązana do zwrotu kosztów najmu za cały ten okres.

W ocenie Sądu nie można też zgodzić się z twierdzeniami strony pozwanej, że powódka stosowała zawyżone stawki cen za wynajęcie pojazdu zastępczego. Powódka w ocenie Sądu wykazała w rozumieniu art. 6 Kc, że jej oferta nie odbiegała rażąco od stawek rynkowych, i nie była niekorzystna, gdyż cenowo nie przewyższała (a była nawet niższa od niektórych) stawek rynkowych innych przedsiębiorców zajmujących się wynajmem pojazdów zastępczych, a nadto charakteryzowała się najmem bezgotówkowym, brakiem konieczności uiszczenia kaucji, brakiem limitu kilometrów i limitu terytorialnego. Nie można też tej stawki (w wysokości 250 zł netto) uznać za rażąco wygórowaną mając na uwadze oferty innych firm działających na rynku. Strona pozwana wskazała oferty innych firm z niższymi stawkami, jednak były one obwarowane ograniczeniami, których oferta powódki nie zawierała. Ponadto jak wynika z ustalonego stanu faktycznego przy wyborze firmy powódki, poszkodowana za pośrednictwem swojego syna kierowała się bliskością siedziby firmy w stosunku do ich miejsca zamieszkania. Z uwagi na powyższe, skoro powódka mogła skutecznie żądać odszkodowania z tytułu kosztów zasadnego najmu pojazdu zastępczego w kwocie 16.912,50 zł, a strona pozwana dotąd wypłaciła powódce jedynie kwotę 7.310 zł brutto, powódka mogła żądać zasadnie zasądzenia od strony pozwanej pozostałej kwoty 9.602,50 zł, o czym orzeczono w pkt I wyroku.

Natomiast powództwo w zakresie kwoty 100 zł tytułem odbioru pojazdu od poszkodowanej podlegało oddaleniu jako szkoda wykraczająca poza tzw. adekwatny związek przyczynowy szkody i zdarzenia wywołującego szkodę. Zgodnie bowiem z art. 361 § 1 Kc zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Podstawą takiego rozstrzygnięcia był fakt, że siedziba firmy powódki i miejsce zamieszkania poszkodowanej (i jednocześnie S. B. (1)) znajdują się w tej samej miejscowości, na tej samej ulicy. W ocenie Sądu kwota naliczona za tą usługę jest rażąco wysoka biorąc pod uwagę niewątpliwą bliskość siedziby firmy powódki i miejsca zamieszkania poszkodowanej. Siedziba powódki znajduje się pod adresem D. ul. (...), natomiast miejsce zamieszkania S. B. (1) (pełnomocnika poszkodowanej) to D. ul. (...). Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił w pkt. II roszczenie dotyczące tej kwoty jako pozbawione podstaw faktycznych i prawnych.

O odsetkach od żądanej kwoty tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego należało orzec, mając na uwadze granice żądania pozwu, w oparciu o art. 481 Kc w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zgodnie, z którym zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W związku z tym, że powódka wezwała stronę pozwaną do zapłaty kwoty 17.012,50 zł, wynikającej z faktury VAT nr (...), przesyłając w dniu 10.10.2016 r. dokumentację dotyczącą tej szkody, strona pozwana od dnia 22.11.2016 r. z pewnością pozostaje w opóźnieniu z zapłatą zasądzonej w pkt I wyroku. Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu w zakresie odsetek za opóźnienie.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 Kpc obciążając kosztami procesu w całości stronę pozwaną, gdyż powództwo podlegało uwzględnieniu prawie w całości. Zasądzona od strony pozwanej na rzecz powódki kwota 2.303 zł stanowi sumę celowych w rozumieniu art. 98 § 1 i 2 Kpc kosztów procesu poniesionych przez powódkę, na którą składała się kwota 486 zł tytułem opłaty od pozwu, kwota 1.800 zł tytułem opłaty za czynności radcy prawnego reprezentującego powódkę (§ 2 pkt 4 w zw. z § 15 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w aktualnym na dzień wniesienia pozwu brzmieniu) oraz kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa udzielonego przez powódkę jej pełnomocnikowi.

Z powyższych względów należało orzec jak w sentencji wyroku.